

Sokołowsko

Zapomniana perła

11/D/20

Pisanie o Sokołowsku „Śląskie Davos” jest oczywistym błędem. Pierwszym na świecie ośrodkiem leczenia gruźlicy płuc była bowiem wieś sudecka Görbersdorf (czyli obecne Sokołowsko). Davos i Zakopane jako uzdrowiska klimatyczne zaczęły funkcjonować później i to właśnie dzięki przykładowi płynącemu stąd. Sława tego miejsca rozpoczęła się w połowie XIX w. gdy doktorowi Hermannowi Brehmerowi udało się wykazać uleczałość gruźlicy płuc, dotychczas uznawanej za nieuleczalną. Zastosował on w swoim zakładzie leczniczym proste metody: dietę (w znacznym stopniu mleczną), wodolecznictwo (ale nie kurację pitną lecz moczenie ciała w zimnej wodzie) oraz klimat. Dla kuracjuszy zostało przygotowane wszystko czego potrzeba w długotrwałym leczeniu (pobyt trwał tu nawet kilka lat): nowoczesne sanatorium z wykwalifikowanym personelem medycznym, wygodne mieszkania, odpowiednie wyżywienie, przestronny park, długa sieć alejek parkowych i ścieżek spacerowych po okolicznych górach, ławki, pawilony parkowe, leśne łaźnie, fontanny, świątynie dumania a nawet ogród francuski w środku lasu! Były też teatr i czytelnia. Kombinat sanatoryjny H. Brehmera rozrastał się i przyjmował coraz więcej gości, dając zatrudnienie coraz większej liczbie mieszkańców, kolejni przedsiębiorcy uruchamiali swoje sanatoria... Z czasem metody klimatyczne zostały zastąpione antybiotykami a transport konny – samochodowym. Do Görbersdorfu zjeżdżali coraz liczniejsi turyści i amatorzy sportów zimowych. W latach 30. XX w. powstały tu nawet 2 skocznie narciarskie, później wyciągi, biathlonowe trasy biegowe i strzelnica.

Obecnie Sokołowsko (nazwane tak dla uczczenia dr. Alfreda Sokołowskiego, który do Görbersdorfu trafił jako pacjent H. Brehmera a po wyzdrowieniu pracował jako jego asystent) jest spokojną wsią, w której właściwie nie występują zakłady przemysłowe ani wielkie ciężarówki (brak tych drugim to zasługa niskiego mostu kolejowego w Kowalowej).

W Sokołowsku przez kilka lat mieszkał Krzysztof Kieślowski. Jako dziecko zaglądał przez dziurę w dachu do kina *Zdrowie* a później został znanym reżyserem. Podnosząca z ruiny dawne sanatorium H. Brehmera Fundacja Sztuki Współczesnej *In Situ* organizuje tu festiwale „Sanatorium dźwięku”, „Konteksty”, „Hommage a Kieślowski” i tworzy Międzynarodowe Laboratorium Kultury.

Na mapie Sokołowska
zaznaczono punkty kontrolne (PK).
Znajdź je w terenie i odpowiedz na pytania
lub dopasuj zdjęcia.
Jeśli chcesz być na liście osób,
które przebyły trasę,
odpowiedzi prześlij do organizatora.

Długość trasy: 6 km

Liczba PK do potwierdzenia: 28

Opracowanie: Jan Zasępa
(wszelkie uwagi mile widziane: odkrywanie@bystrzyca.pl).
Podziękowania niech przyjmą © autorzy OpenStreetMap.org.
Aktualność: lipiec 2020 r., wersja: 2.

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (11/D/20)

PK	miejsce pytanie	
1	Sanatorium dr. Hermanna Brehmera – część powstała po rozbudowie w latach 60. XIX w. wg projektu Edwina Opplera, zwana „Neues Kurhaus” („Nowy Dom Zdrojowy”). Obecnie w odbudowie prowadzonej przez Fundację Sztuki Współczesnej In Situ.	Dopasuj zdjęcie.
2	Andreas Savva: „Przewód pokarmowy”, 2017. Instalacja linowa (sieć pajęczka) powstała w ramach festiwalu sztuki efemerycznej „Konteksty”, nawiązuje kształtem do łuków głównego wejścia do pobliskiego zniszczonego sanatorium H. Brehmera. Ile kamieni mocuje do ziemi środkową kolumnę instalacji?	
3	Świerki przy „Obserwatorium”. Jakie imiona noszą trzy wielkie świerki w tym ogrodzie?	
4	„Punkt obserwacyjny zmian w sztuce” (Maria Pinińska-Bereś, „Konteksty” 2014). Ile szczebli ma drabinka?	
5	„Neues Haus” („Nowy Dom”) – jeden z obiektów dawnego sanatorium H. Brehmera.	Dopasuj zdjęcie.
6	Jacek Bąkowski: „Pamięć”, 2009 – tablica wkopana w alejkę parkową. Jak brzmi tekst w środkowej linii?	
7	Odbudowana część dawnego sanatorium H. Brehmera – Międzynarodowe Laboratorium Kultury.	Dopasuj zdjęcie.
8	Budynek „Steinhaus”, obecnie m.in. biblioteka publiczna.	Dopasuj zdjęcie.
9	Bitý Grunt, dawniej Büttnergrund (Büdnergrund) – pensjonat „Villa Waldesduft” („Zapach lasu”).	Dopasuj zdjęcie.
10	Friedenstein – romantyczna świątynia dumania przy trasach spacerowych dla kuracjuszy w parku leśnym dr. Theodora Römplera. Obecnie nieco zniszczona.	Dopasuj zdjęcie.
11	Leśny cmentarz rodziny Römpler. Jaka najstarsza data roczna występuje na nagrobkach?	
12	Siedziba leśnictwa Sokołowsko (PGL „Lasy Państwowe”).	Dopasuj zdjęcie.
13	Budynek mieszkalny ozdobiony trzema płaskorzeźbami (ul. Główna 6).	Dopasuj zdjęcie.
14	„Dom Pisarza”, ul. Główna 1. Jeszcze przed czasami sanatoryjnego rozkwitu Görbersdorfu mieszkał w nim poeta i prozaik Albert Emil Brachvogel.	Dopasuj zdjęcie.
15	Dawna leśniczówka Hochbergów, ul. Główna 7. W I. 20. XX w. mieszkał tu i tworzył Gerhart Hauptmann, m.in. przetłumaczoną na język polski powieść „Wanda”, której akcja dzieje się właśnie w Görbersdorfie. Jaka data jest wykuta w zworniku portalu?	
16	„Villa Laurentin” („Villa Leisner”), ul. Główna 14. Dawniej dom lekarzy żeńskiego oddziału sanatorium H. Weickera.	Dopasuj zdjęcie.
17	Dawny cmentarz parafialny na trasie czerwonego szlaku pieszego na Bukowiec. Funkcjonował dość krótko bo tylko w latach 1926-1972; obecnie w opłakanym stanie. W pobliżu zakrętu szlaku czerwonego znajdź opartą o drzewo tablicę nagrobną W. Berdyschewskiego, który zmarł w roku 1942. Jak miał na imię?	
18	Budynek przy ul. Głównej 13.	Dopasuj zdjęcie.
19	Kapliczka.	Dopasuj zdjęcie.
20	Jeden z wielu mostków przerzuconych nad drastycznie skanalizowanym Sokołowcem.	Dopasuj zdjęcie.
21	Chałupa zrębowa przy ul. Szkolnej. W jej otynkowanej części funkcjonowała kiedyś uzdrowiskowa stolarnia, gdzie w ramach terapii zajęciowej pracowali pacjenci z uzależnieniami.	Dopasuj zdjęcie.
22	Budynek przy ul. Głównej 21, ściana od strony ul. Szkolnej.	Dopasuj zdjęcie.
23	Skwer Krzysztofa Kieślowskiego. Na ilu różnobarwnych tabliczkach umieszczono nazwę skweru?	
24	Dawny pensjonat „Tannenberg” (ul. Główna 23) – tablica upamiętniająca pobyt w Sokołowsku Krzysztofa Kieślowskiego. Jaka najmłodsza data dzienna widnieje na tablicy?	
25	Dawniej ekumeniczny kościół parafialny pw. Matki Boskiej Królowej Świata, wzniesiony z inicjatywy dwóch tutejszych lekarzy-przedsiębiorców: H. Brehmera i T. Römplera ze składek kuracjuszy odwiedzających Görbersdorf. Wewnątrz były 2 ołtarze: katolicki i ewangelicki a nabożeństwa odprawiano przy nich o różnych godzinach.	Dopasuj zdjęcie.
26	Jedna z rzeźb parkowych w parku sanatoryjnym T. Römplera.	Dopasuj zdjęcie.
27	Dawne sanatorium T. Römplera – obecnie sanatorium „Biały Orzeł” – Dolnośląski Ośrodek Opieki Międzypokoleniowej, specjalizujący się w opiece nad osobami starszymi, a także po zabiegach operacyjnych, urazach, zawałach, chorobach nowotworowych. Tu do końca roku 2013 leczono choroby górnych dróg oddechowych. Gruźlica płuc i choroby układu oddechowego to dla Sokołowska już tylko historia. Tu (po stronie wschodniej) do naszych czasów zachowała się jedyna leżakownia, w dodatku piętrowa.	Dopasuj zdjęcie.
28	Dawny wodotrysk „Waldquelle” („Leśne Źródło”). Kto jest autorem słów umieszczonych po bokach?	

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (11/D/20)

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłając wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/>.